

Cyklista sa tu stále chápe ako turista

Odpovedá
Denisa Bárđyová,
hovorkyňa, Prezídium
Policajného zboru

1. Trestné činy

Pri ktorých porušeníach cestných pravidiel ide o trestný čin?
Ak sa vodič odmietne podrobiť vyšetrovaniu na zistenie, či požil alkohol alebo inú návykovú látku spôsobom, ktorý určuje osobitný predpis, hoci by takéto vyšetrenie nebolo spojené s nebezpečenstvom pre jeho zdravie, hrozí mu sankcia od 300 do 1 300 eur a zákaz činnosti od jedného do piatich rokov. Ak vedie vozidlo v stave, ktorý vylučuje spôsobilosť na vedenie, pričom stav si privodil pozitívnym alkoholom, taktiež mu hrozí pokuta od 200 do 1 000 eur a zákaz činnosti do piatich rokov.

2. Únik z miesta nehody

Čo ak vodič nezastaví pri dopravnej havárii, na ktorej sa nejakým spôsobom zúčastnil?
Ak sa zúčastnil na nehode, bezodkladne nezastavil vozidlo, nezdržal sa požitia alkoholu alebo inej návykovej látky po tejto udalosti v čase, keď by to bolo na ujmu zistenia, prípadne požil alkohol či inú návykovú látku pred jazdou alebo počas nej, nezotrval na mieste až do príchodu policajta alebo sa tam bezodkladne nevrátil po poskytnutí pomoci či ohlásení nehody, hrozia nasledujúce pokuty. Ak ide o dopravnú nehodu, je to od 300 do 1 300 eur a zákaz činnosti od jedného do piatich rokov. Ak ide o škodovú udalosť, ktorá sa považuje za dopravnú nehodu, je to od 200 do 1 000 eur a zákaz činnosti do piatich rokov.

3. Absencia vodičského

Nakofko vodič riskuje, keby videl auto bez vodičského preukazu?
Keď šoféruje bez príslušného vodičského oprávnenia, bez spolujazdca (mladší vodič pred dovŕšením 18 rokov) alebo počas zadržania vodičského – okrem prípadov, ak vedie vozidlo autoškoly v kurze, v kurze základnej kvalifikácie, ak sa podrobuje skúške z odbornej spôsobilosti alebo spôsobilosti z vedenia vozidla, prípadne má v čase zadržania vodičského povolenú jazdu –, hrozí danej osobe pokuta od 300 do 1 300 eur a zákaz činnosti od jedného do piatich rokov. Tento priestupok sa týka aj akejkoľvek skupiny, ktorá má trest zákazu vedenia vozidiel alebo dostala ako sankciu zákaz činnosti spočívajúci práve v zákaze vedenia vozidiel.

4. Alkohol v krvi

Aké sankcie sú v zákone za vedenie auta pod vplyvom alkoholu?
Ak vodič počas vedenia auta vypije alkohol alebo vedie auto v takom čase po jeho požití, keď sa na základe vyšetrenia alkoholu ešte nachádza v jeho organizme, zákon nariaďuje pokutu od 150 do 800 eur a zákaz činnosti do troch rokov. Netýka sa to cyklistu, vodiča elektrokolobežky a vodiča samovyvažovacieho vozidla, ktorí jazdia v obci a po cestičke pre cyklistov. Množstvo alkoholu nesmie presiahnuť 0,24 miligramu etanolu na liter vydychnutého vzduchu alebo 0,5 gramu etanolu na kilogram hmotnosti pri lekárskom vyšetrení zo vzorky krvi plynovou chromatografiou.

5. Návykové látky

Najmä mladí ľudia podceňujú účinky iných návykových látok, než je alkohol. Čo im hrozí, ak si

v stave po ich požití sadnú za volant?

Keď vodič počas vedenia auta použije inú návykovú látku alebo vedie auto v takom čase po jej požití, že sa na základe vyšetrenia návykovej látky ešte nachádza v jeho organizme, hrozí mu sankcia od 200 do 1 000 eur a zákaz činnosti do piatich rokov.

6. Plynulosť premávky

Niektorí šoféri si neuvedomujú, že bezpečnosť premávky závisí aj od jej plynulosti. Aké sankcie tu hrozia za porušenie predpisov?
Ak vodič poruší všeobecne záväzný predpis o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, v ktorého dôsledku vznikne dopravná nehoda, pričom inej osobe ublíži na zdraví alebo jej spôsobí škodu na majetku, podľa zákona sa môže uložiť sankcia od 150 do 800 eur a zákaz činnosti do troch rokov.

7. Prekročenie rýchlosti

Pri nedodržíaní rýchlosti zákon rozlišuje viaceré pásma prekročenia prípustnej hranice. Mohli by ste ich priblížiť?
Ak prekročíte povolenú rýchlosť v obci najviac o 20 km za hodinu alebo mimo obce najviac o 30 km za hodinu, pokuta vyjde do 100 eur. V blokovom alebo rozkaznom konaní je to do 50 eur. Ak pôjde o prekročenie v obci o 21 až 50 km alebo mimo obce o 31 až 60 km za hodinu, pokuta je od 150 do 600 eur. V blokovom alebo rozkaznom konaní je to od 30 do 400 eur. Ak pôjde o prekročenie rýchlosti v obci o viac ako 50 km alebo mimo nej o viac ako 60 km za hodinu, pokuta je od 500 do 1 000 eur. V blokovom alebo rozkaznom konaní je to od 250 do 800 eur.

8. Obsluhovanie mobilu

Mimoriadne často porušujú vodiči zákaz viesť vozidlo súčasne s telefonovaním alebo obsluhovaním podobného zariadenia. Čo hrozí za taký priestupok?
Ak vodič poruší zákaz počas vedenia vozidla držať v ruke alebo inak obsluhovať telefónny prístroj či iné telekomunikačné, audiovizuálne či podobné zariadenie, hrozí mu pokuta 200 eur alebo v blokovom či rozkaznom konaní do 100 eur. Zákaz obsluhovať spomínané zariadenia alebo prístroje sa netýka situácie, keď vodič použije systém „voľnej ruky“.

9. Záchranárska ulička

Od apríla platí aj sankcia za nevytvorenie záchranárskej uličky – ako sa prí jej vytváraní majú správať vodiči?
Zavedením vytvárania záchranárskej uličky išlo o zladenie reálneho stavu a právneho predpisu. Už v minulosti sa pri väčších nehodách na diaľnici ukázalo, že vodiči vytvárajú bez zákonného príkazu záchranársku uličku. S účinnosťou od apríla 2020 došlo k doplneniu paragrafu, v ktorom sa hovorí, že pri hustote cestnej premávky, ktorá vyvolá vznik kolóny stojacich vozidiel na diaľnici alebo na smerovo rozdelenej ceste mimo obce najmenej s dvoma pruhmi v jednom smere jazdy, je vodič povinný pri súbežnej jazde vykonať taký úkon, ktorý umožní vytvorenie záchranárskej uličky. Má byť v strede medzi dvoma jazdnými pruhmi a v úsekoch s viac ako dvoma pruhmi medzi ľavým jazdným a k nemu priliehajúcim pruhom. Pri vytváraní uličky je na nevyhnutne potrebný čas vodiča auta oprávnený vojsť aj na miesta, kde je to inak zakázané, ak tým neohrozí iného účastníka cestnej

PORADŇA

Pokuty okolo tisícky aj zákaz činnosti na tri či päť rokov sú časté sankcie za porušenie dopravných predpisov. Aké ďalšie pravidlá treba dodržiavať na cestách alebo s akými problémami sa borí cyklodoprava, vysvetľujú odborníci v týchto oblastiach.

premvky. Záchranársku uličku môže použiť len vodič zákonom daného vozidla alebo vodič vozidla zabezpečujúci odstránenie následkov dopravnej nehody či inej mimoriadnej udalosti. Vodičovi iného vozidla sa použitie záchranárskej uličky zakazuje.

10. Kruhové objazdy

Vyskakujú nejaké problémy aj v súvislosti so zmenami, ktoré platia od apríla pri jazde na kruhových objazdoch?
S účinnosťou od apríla 2020 došlo k doplneniu aj ďalšieho paragrafu, v ktorom sa hovorí, že ak je kruhový objazd označený dopravnou značkou Kruhový objazd spolu s dopravnou značkou Daj prednosť v jazde! alebo Stoj, daj prednosť v jazde!, vodič v kruhovom objazde má prednosť. K doplneniu došlo preto, aby bolo jednoznačné, že vodič na kruhovom objazde má prednosť v jazde iba vtedy, keď je pred vjazdom na kruhový objazd dopravná značka Daj prednosť v jazde! alebo Stoj, daj prednosť v jazde! Ak tam žiadna z týchto značiek nie je, prednosť má ten, kto do kruhového objazdu prichádza z pravej strany – vtedy platí pravidlo pravej ruky.

Odpovedá
Patrik Butvin,
advokátska kancelária
Jakuba Mandeláka

11. Najvýznamnejšie novinky

Aké najvýznamnejšie zmeny pribudli do vyhlášok o cestných predpisoch v poslednom období?
Najvýznamnejšie zmeny v cestných pravidlách boli v posledných týždňoch prijaté vyhláškou č. 29, ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke. Zavádza totiž pre žiadateľov nové skúšobné podmienky na získanie vodičského oprávnenia. Hoci tieto zmeny mali nadobudnúť účinnosť už od 1. 9. 2020, ministerstvo vnútra nakoniec časť zmien presunulo až na september 2021. Zároveň sa ďalšou úpravou zjednodušila skúška pri motorových vozidlách skupiny

Novým značením, ktoré hodnotíme pozitívne, sú tzv. žraločie zuby, bežné napríklad v Holandsku, ktoré intuitívne označujú prednosť cyklistov či áut pri križovaniach.

Dan Kollár,
prezident OZ Cyklokoalícia

AM, kam patria malé ľahké dvojkolesové vozidlá typu mopeder. Po starom, do 29. 8. 2020, museli vodiči na týchto vozidlách absolvovať jazdné úkony v cestnej premávke. Po zmene právnej úpravy skúšobný komisár preverí pri vedení tohto vozidla iba elementárne úkony. Takými sú napríklad zdvihnutie vozidla z podpery, jeho otáčanie, použitie brzdy a podobne. Firmy a osoby podnikajúce v oblasti dopravy by zas nemali nechať nepovšimnutú prílohu č. 1 vo vyhláške, ktorou sa vymedzujú úseky diaľnic, ciest I. triedy a ciest II. triedy s výberom mýta.

Odpovedá
Rastislav Cenký,
dopravný analytik

12. Zmeny pre cyklodopravu

Aké najdôležitejšie zmeny priniesli úpravy vo vyhláškach a v zákonoch, ktoré sa v poslednom období týkali cyklistov?
Posledná zmena zákona priniesla pre cyklistov tieto zmeny: zariadenie elektrokolobežky a práva a povinnosti jej používania na cyklistických cestičkách, požíva-

nie alkoholu u cyklistov alebo používanie reflexných prvkov a cyklistickej prilby.

13. Štatistiky nehodovosti

V posledných dňoch polícia zverejnila štatistiky nehodovosti, ktoré odhalili, že trend vo vývoji najťažších nehôd je alarmujúci. Týka sa to aj nárastu smrteľných nehôd cyklistov. Čomu to pripisujete, máte nejaké vysvetlenie?
Podľa mňa nárast nehodovosti cyklistov spôsobuje znížená tolerancia z oboch strán, cyklistov aj motoristov. Nehodovosť cyklistov spôsobuje nerespektovanie pravidiel cestnej premávky a dopravného značenia, ale aj znížená pozornosť pri jazde. Ovládanie mobilného telefónu za jazdy, ktoré odvádza pozornosť vodiča od cestnej premávky, je až príliš častým úkazom. V kombinácii s vysokou rýchlosťou môže byť príčinou kolízií s fatálnymi následkami. Aj to, že istá skupina ľudí z dôvodu obmedzení vo verejnej doprave pre ochorenie COVID-19 siahla po bicykli a tiež motoristi, ktorí bežne využívali verejnú dopravu, začali využívať osobné autá, sa mohlo prejaviť v zhoršených štatistikách. Nezabúdajme tiež na to, že pribudli na cestách aj bicykle s elektrickým pohonom, ktoré umožňujú jazdu vyššou rýchlosťou, a bicykel sa vďaka doplnkovému pohonu dostal do rúk aj skupinám, ktoré ho bežne na dopravu nevyužívali. Vo všeobecnosti by som však povedal, že cyklisti a motoristi by mali byť k sebe viac ohľaduplní. Rešpektovanie práv a bezpečnosti cyklistu je zo strany vodiča auta povinnosťou, cyklista by si to však nemal vynucovať, pretože pri kolízii je v nevýhode.

14. Najčastejšie porušenia

Akých najčastejších preškov sa dopúšťajú ľudia na bicykloch?
Mnohí cyklisti si neuvedomujú, že pravidlá cestnej premávky platia aj pre nich. Medzi časté priestupky patrí napríklad prejazd na červenú či jazda v zákaze alebo protismerná jazda.

15. Potreba zhovievavosti

Systémové zmeny v prospech cyklodopravy u nás často trvajú príliš dlho. Aj preto sa rôzne cyklodopravné snahy tlačia na verejnú mienku a vodičov, aby ich upozornovali, že treba byť k cyklodoprave zhovievavejší. Čo si o tom myslíte?
Problémom je, že cyklisti veľakrát porušujú predpisy aj preto, že nemajú na výber – infraštruktúra pre cyklistickú dopravu je u nás veľmi chabá. Ak chcete bicykel používať ako dopravný prostriedok, ktorý je alternatívou k osobným autám, tak potrebujeme, aby v mestách a v ich okolí boli vybudované aspoň základné cyklocesty s vyhovujúcimi technickými parametrami a optimálne fyzicky oddelené od ciest pre motoristov.

16. Ekologický spôsob premiestňovania

Keďže je takejto infraštruktúry málo, nenaznačuje to fakt, že cyklisti sa u nás doteraz nebrali vážne?
Žiaľ, u nás sa cyklista doteraz chápe ako turista, viac sa rieši turistická cyklodoprava a turistické cyklocesty. Neberie sa do úvahy, že pri mobilite obyvateľstva je cyklodoprava dôležitým módom,

ktorý je nielen rýchly, ekologický a takmer nespôsobuje dopravné zápchy. Odstavené bicykle navyše zaberajú omnoho menej verejného priestoru a cyklodoprava navyše udržuje populáciu v lepšej zdravotnej kondícii.

17. Zvýšenie osvetly

Akým spôsobom by bolo možné dosiahnuť systémové zmeny, ktoré tak dobre fungujú v iných krajinách?
Podľa mňa je potrebné robiť osvetu na zviditeľnenie cyklodopravy a jej bezpečnosti, ale aj ako plnohodnotného dopravného módu. Rozvoj cyklistickej infraštruktúry treba riadiť podľa potrieb a požiadaviek obyvateľstva a treba ju najmä aktívne koordinovať zo strany ministerstva dopravy a výstavby. Dopravná polícia a jednotliví správcovia komunikácií neustále komunikujú bezpečnosť na cestách a snažia sa prijímať také opatrenia, aby sa počet dopravných nehôd minimalizoval.

Odpovedá
Dan Kollár,
prezident, Cyklokoalícia

18. Pozitívne úpravy

Ktoré novinky v predpisoch z posledného obdobia, urobené v prospech ľudí na bicykloch, vyzdvihujete najviac?
Novým značením, ktoré hodnotíme pozitívne, sú takzvané žraločie zuby, bežné napríklad v Holandsku, ktoré intuitívne označujú prednosť cyklistov či automobilov pri križovaniach. Podobne vnímame pozitívne zaradenie ochranného pruhu pre cyklistov, ktorý umožňuje aspoň čiastočné zlepšenie aj v horších šírkových pomeroch. Pozitívne hodnotíme aj správanie legislatívy v oblasti používania mobilu za volantom, čo považujeme za jedno z najväčších rizík. Pozitívne bolo i zrušenie povinnosti nosiť prilbu pre osoby nad 15 rokov aj mimo obce, čo prispieva k normalizácii bicyklovania. Zároveň tým došlo k zladeniu našej legislatívy so zvyškami európskych krajín.

19. Chýbajúce pravidlá

Aké zmeny v cestných predpisoch u nás cyklistom najviac chýbajú?
Zásadnou zmenou, ktorá by výrazne zvýšila bezpečnosť na slovenských cestách a zároveň by pomohla rozvoju cyklistickej dopravy, by bolo umožniť automatické meranie a pokutovanie rýchlosti áut – ideálne v kompetencii samospráv. Práve rýchlosť je najdôležitejším faktorom v otázke bezpečnosti cestnej premávky. Na rozdiel od mnohých západných krajín sa u nás dodržiavanie maximálnej povolené rýchlosti kontroluje minimálne.

20. Príklad Nemecka

Akými ďalšími novinkami z iných štátov by sa Slovensko mohlo inšpirovať?
V zákone o cestnej premávke sa možno inšpirovať napríklad Nemeckom, ktoré tento rok prijalo s cieľom rozvoja cyklodopravy množstvo zmien: zavedenie odstupe 1,5 metra v obci a dvoch metrov mimo nej, povolenie jazdy cyklistov vedľa seba či obmedzenie rýchlosti vozidiel nad 3,5 tony pri odbočovaní doprava v obci na rýchlosť chôdze. Pomohol by aj zákaz predbiehania jednostopového vozidla v križovatke, ako je to pri ostatných vozidlách.

Prílohu pripravila
Táňa Rundesová